

PRESSMEDDELANDE nr 125/24

Luxemburg den 12 augusti 2024

Europeiska unionens tribunal blir behörig att pröva tolkningsfrågor på sex särskilda områden

Denna partiella överföring av domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden till tribunalen sker inom ramen för reformen av strukturen för Europeiska unionens domstols dömande verksamhet och avser de tolknings- och giltighetsfrågor som hänskjuts från och med den 1 oktober 2024

En betydande ändring av stadgan för Europeiska unionens domstol (stadgan), som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*¹ i dag, kommer att träda i kraft den 1 september. Denna ändring innebär bland annat att domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden till viss del överförs till tribunalen med verkan från den 1 oktober 2024. Denna överföring av behörighet rör sex särskilda områden: det gemensamma systemet för mervärdesskatt, punktskatter, tullkodexen, tullklassificering av varor, kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning eller försenade eller inställda transporttjänster samt systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser. Ändringen av stadgan innebär för övrigt en utvidgning av systemet med prövningstillstånd från och med den 1 september 2024.

Reformen syftar till att minska domstolens arbetsbörda på området för förhandsavgöranden och göra det möjligt för domstolen att, inom rimliga tidsfrister, även i fortsättningen fullgöra sitt uppdrag att säkerställa att lag och rätt följs vid tillämpning och tolkning av fördragen. År 2001 infördes i Nicefördraget en möjlighet för tribunalen att pröva vissa frågor som hänskjutits för förhandsavgörande, men stadgan har inte ändrats för detta ändamål sedan dess. Under de senaste fem åren har dock en strukturell och betydande ökning av antalet mål konstaterats.² Samtidigt är målen mer komplexa och av särskilt känslig natur på bland annat området för konstitutionella frågor eller frågor som rör grundläggande rättigheter. Reformen kommer att göra det möjligt för domstolen att fokusera på sitt uppdrag att skydda och stärka enhetligheten och konsekvensen i unionsrätten. Tribunalen har för sin del kapacitet att bära denna ytterligare arbetsbörda och kommer att behandla de tolkningsfrågor som kommer att tillställas den på ett sådant sätt att de nationella domstolarna och de berörda ges samma garantier som de som domstolen ger.

Reformen består i huvudsak av tre delar. Huvuddragen anges nedan.

Partiell överföring av behörigheten att meddela förhandsavgöranden till tribunalen

Den första delen av reformen rör **överföringen till tribunalen av domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden**, som har två domare per medlemsstat. Av rättssäkerhetsskäl **gäller överföringen endast sex** tydligt definierade **områden** som är tillräckligt avgränsade från andra områden och som har gett upphov till en omfattande rättspraxis från domstolen. Tribunalen blir således behörig att pröva en begäran om förhandsavgörande som uteslutande avser ett eller flera av följande sex särskilda områden:

1. Det gemensamma systemet för mervärdesskatt.
2. Punktskatter.

3. Tullkodexen.
4. Tullklassificering av varor i Kombinerade nomenklaturen.
5. Kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning eller försenade eller inställda transporttjänster.
6. Systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser.

Dessa områden ger sällan upphov till principiella frågor som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten. Det finns redan en omfattande rättspraxis från domstolen på dessa områden, vilket bör göra det möjligt för tribunalen att stödja sig på tidigare domar. Cirka 20 procent av målen om förhandsavgörande vid domstolen angår dessa områden, vilket utgör ett tillräckligt stort antal mål för att det ska leda till en verklig minskning av dess arbetsbörda. På så sätt kommer domstolen att kunna fokusera mer på sina uppdrag som konstitutionsdomstol och högsta instans i unionen.

Domstolen kommer att fortsätta att vara behörig att pröva en begäran om förhandsavgörande i fall där begäran inte endast avser ett eller flera av de särskilda områden som nämns ovan, utan även andra områden. Domstolen kommer även att behålla sin behörighet i fall där begäran om förhandsavgörande, trots att den avser ett eller flera särskilda områden, ger upphov till självständiga frågor om tolkningen av: 1) primärrätten, inklusive Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, 2) folkrätten eller 3) allmänna principer i unionsrätten. Tribunalen kan även hänskjuta ett mål som omfattas av dess behörighet men som kräver ett principbeslut som kan påverka enhetligheten eller konsekvensen i unionsrätten till domstolen.

Av skäl som rör rättssäkerhet och skyndsamt handläggning **ska en begäran om förhandsavgörande framställas till domstolen** för att den, i enlighet med närmare bestämmelser i domstolens rättegångsregler, ska avgöra huruvida begäran uteslutande avser ett eller flera särskilda områden och följaktligen huruvida begäran ska överlämnas till tribunalen. Av rättssäkerhets- och öppenhetsskäl kommer domstolen eller tribunalen i sitt förhandsavgörande kortfattat att redogöra för skälen till att den är behörig att pröva tolkningsfrågan.

Nya bestämmelser som rör samtliga mål om förhandsavgörande

En andra del av reformen innehåller två förändringar som föreskrivs i förordningen om ändring av stadgan och som kommer att vara tillämpliga på samtliga mål om förhandsavgörande, oavsett vilket område som berörs och oberoende av huruvida de eventuellt överförs till tribunalen.

För det första, såsom redan är fallet för samtliga medlemsstater och kommissionen, kommer varje begäran om förhandsavgörande hädanefter att översändas till Europaparlamentet, rådet och Europeiska centralbanken, så att de kan bedöma om de har ett särskilt intresse i de frågor som tagits upp och om de följaktligen vill utöva sin rätt att inkomma med inlagor eller skriftliga yttranden.

För det andra föreskrivs det, för att stärka **insynen och öppenheten** i förfarandet för förhandsavgörande och för att göra det möjligt att bättre förstå domstolens och tribunalens avgöranden, att inlagor eller skriftliga yttranden som ges in av de berörda som avses i artikel 23 i stadgan i samtliga mål **ska publiceras på domstolens webbplats** inom rimlig tid **efter det att målet har avslutats**, såvida inte en berörd framställt invändning mot att dess egna skriftliga anföranden publiceras.

Utvidgning av systemet med prövningstillstånd

Den tredje delen av reformen syftar till att bevara effektiviteten i förfarandet för överklagande av tribunalens avgöranden, med tanke på det stora antalet överklaganden till domstolen. För att göra det möjligt för domstolen att koncentrera sig på överklaganden som ger upphov till viktiga rättsfrågor **utsträcks systemet med prövningstillstånd³ till att även omfatta andra avgöranden från tribunalen.**

Systemet med prövningstillstånd från domstolen avser överklaganden i mål som redan har prövats två gånger, först

av en oberoende överklagandenämnd vid ett unionsorgan eller en unionsbyrå och därefter av tribunalen. Systemet avser för närvarande beslut som meddelats av de överklagandenämnder vid fyra olika unionsbyråer som nämns i artikel 58a i stadgan vars beslut har överklagats till tribunalen (se punkterna 1–4 nedan). I och med ändringen av stadgan, som träder i kraft den 1 september, läggs sex nya oberoende överklagandenämnder till de nuvarande fyra överklagandenämnderna, med ett totalt antal på tio. Det rör sig om överklagandenämnderna vid

1. Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet (EUIPO) (Alicante, Spanien),
2. Gemenskapens växtsortsmyndighet (CPVO) (Angers, Frankrike),
3. Europeiska kemikaliemyndigheten (Echa) (Helsingfors, Finland),
4. Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (Easa) (Köln, Tyskland), till vilka överklagandenämnderna vid följande organ läggs till:
5. Europeiska unionens byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter (Acer) (Ljubljana, Slovenien),
6. Gemensamma resolutionsnämnden (SRB) (Bryssel, Belgien),
7. Europeiska bankmyndigheten (EBA) (Paris, Frankrike),
8. Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) (Paris, Frankrike),
9. Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) (Frankfurt am Main, Tyskland),
10. Europeiska unionens järnvägsbyrå (ERA) (Valenciennes, Frankrike).

Dessutom är systemet med prövningstillstånd även tillämpligt på överklaganden av tribunalens avgöranden som avser ett beslut av en oberoende överklagandenämnd, som inrättats efter den 1 maj 2019 vid något annat unionsorgan eller någon annan unionsbyrå, till vilken ett beslut måste ha överklagats innan talan kan väckas vid tribunalen.

Slutligen utsträcks detta system även till att omfatta tvister som avser fullgörandet av ett avtal som innehåller en skiljedomsklausul. Sådana tvister påkallar nämligen oftast endast en tillämpning i sak av den nationella rätt som skiljedomsklausulen hänvisar till.

Utvidgningen av systemet med prövningstillstånd tillämpas från och med den 1 september 2024.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Håll dig uppdaterad!

¹ Europaparlamentets och rådets [förordning \(EU, Euratom\) 2024/2019](#) av den 11 april 2024 om ändring av protokoll nr 3 om stadgan för Europeiska unionens domstol.

² Se [Pressmeddelande nr 59/24](#).

³ Angående införandet av systemet med prövningstillstånd år 2019 se [Pressmeddelande nr 53/19](#).